

Barmhjertighetsfronten

Av
direktør
Lorenz Vogt

Røde Kors har utgitt sin beretning om sitt arbeid under okkupasjonen 1940—45. Boken, som er usedvanlig lekkert utstyrt, er gitt den betegnende tittel Barmhjertighetsfronten. Neppe noe annet organisert arbeid kunde fortjene denne tittel. Megen barmhjertighet var der ellers ikke hverken på den ene eller den annen side.

Det understrekes i forordet, at noen fullstendig beretning om arbeidet kan boken ikke gi. Det vilde fylle flere bind. En begrensning måtte til skulde den ikke svulme for meget ut. Den er beregnet på det humanitært interesserte publikum. Til dette bør den også finne vel. Der har jo også vært titusener av mennesker, som nød godt av Røde Kors' arbeid. De og deres pårørende vil naturlig være interessert i en samlet oversikt — særlig når den er så velskreven som tilfellet her er.

9. april 1940 kom overraskende på Røde Kors som på alle andre. Rent organisasjonsmessig stod det den gang svakt. Oberst Meinich — Røde Kors' president — blev mobilisert og like etter tatt tilfange av tyskerne. Vicepresidenten, overlæge Nicolai Paus var i Finnland som leder av Røde Kors' og Nordens ambulanse. Til tross herfor kom arbeidet igang fra første stund av. Kontoret må ha vært i en fortrinlig orden og mange ikke alene ivrige men også dyktige medarbeidere stillet sig pieblikkelig til disposisjon. Der nevnes lidt for mange navn til at de kan taes med i en anmeldelse. Men de finnes i boken. Den 16. april blev der opnevnt et midlertidig styre for de okkuperte områder med nye navn som direktør Fr. Heyerdahl, advokat Nicolay L. Bugge og fru Elinor Bache. Av praktiske grunner gikk dette 7. juni over til å være arbeidsutvalg. På landsmøtet i november 1940 blev direktør Fr. Heyerdahl president. Oberst Meinich ønsket ikke gjenvalg og overlæge Paus hadde nok å gjøre i Tønsberg, hvor han også i sitt forhold til Berg fangeleir fikk anledning til å opptre i Røde Kors' ånd.

Direktør Fr. Heyerdahl blev stående som Røde Kors' president under hele okkupasjonen. Den ledende kraft hadde han vært allerede fra april dagene. Beretningen er i høi grad for-

tellingen om direktør Fr. Heyerdahls personlige innsats. Han hadde — heter det i beretningen — hele tiden vært den drivende kraft, både under og etter felttoget i Norge. Det var Heyerdahl, som klarte å hevde Røde Kors' rett overfor okkupasjonsmakten. Det var ham, som sikret foreningen frihet til å fortsette sitt hjelpearbeide midt under krigshandlingene. «Historien om landsforeningens mønstergyldige arbeid under okkupasjonen er preget av Heyerdahls personlighet.» Det nevnes at økonomien var god takket være ca. 4 millioner kroner i bidrag — hvorav 1,6 millioner bare i 1940. Tilføies kan det, at økonomien ikke var fullt så lett den første tid. Men særlig gjennom industrien blev der hurtig skaffet betydelige bidrag. Røde Kors holdt sig under okkupasjonen lykkelig fri for NS' innblanding, men måtte dog akseptere en NS-mann i styret. Denne lykkedes det dog å isolere mest mulig.

Skildringen av Røde Kors' kamp under krigen bekrefter to ting, som forøvrig er i overensstemmelse med erfaringene på andre områder: De største vanskeligheter bod kampen mot NS som alltid var pågående. Under denne kamp kunde der ofte med meget hell appelleres til tyskerne, hvad også skjedde. Blandt tyskerne kunde man regne med to grupper: De militære og administrasjonen med Gestapo. De militære optrådte alltid betydelig mere korrekt enn de civile. Von Falkenherst nevnes som en mann der «av mange grunner» var velvillig stemt overfor Røde Kors. Men selvsagt forutsatte utnyttelsen av de indro motsetninger på den annen side både kunnskap, mot og forstand. Det fremgår av boken, at Røde Kors' ledelse har vært i besiddelse av disse egenskaper. «Det var — heter det i beretningen — presidenten personlig i første rekke som tok sig av slike spørsmål. Han henvendte sig direkte til de øverste tyske myndighetene og lærte dem å kjenne personlig alle disse navn, som nordmenn fryktet verst: Fehlis, Fehmer, Terboven, Redies, Falkenherst, Bohm... Han lærte, hvorledes hver enkelt av dem best måtte behandles for å opnå et resultat. Det gjaldt å lokke frem de beste sider ved folk, som en ikke kunde vente å finne altfor mange menneskelige følelser hos. Det var et omtålig og ofte utakknemlig arbeid. Men i en lang rekke tilfelle lykkes det direktør

Fortsettelse side 11

nes kjøreområde

gså ha med Vestfossen og Kongsberg.

Fylkes Drosjeelernar som kjent sendt ene i Vestfold gjen-skrivelse til Samferdementet angående utkjøreområdet for droestfold. Skrivelsen blev av Hof herredstyre i

lausen var enig i at kjøreområdet bur-til å gjelde hele Vest-og mente at herredde anbefale utvidelsen. også at det skulde trekningen mot Vest-Kongsberg. Det er ing i at det må søkes om ved kjøring til f. eks. i nødstilfelle.

agen uttalte at dro-rene synes det er tungt må søkes om kjøre-red sykdomstilfelle til distrikter. Han støttet edførersens forslag.

ud mente at Hof var stillet i denne saken t var meget om å gjøre randring på dette.

yret vedtok til slutt å anbefale forslaget.

gifter til kraftkjøp øker den nye enhetstariff ombygging, forsterkning isering av anlegget

Elektrisitetsverkets reviderte regnskap forelå også til godkjenning. Av revisorbemerkningene til dette fremgikk bl. a. at fondsverdien ved regnskapsårets utgang var 77.9000 kroner. De utestående fordringer var restanse på strømgift 22.334 kroner, debitorer for installasjonsarbeider 17.305 kroner og andre debitorer 8.211 kroner. Av lånegjelden på 90.833 kroner er 66.666 kroner til herredskassen. Restanser for strømgift utgjør i år ca. 11 pct. av samlet strømsalg. Sammenlignet med ifjor er det nedgang på ca. 5 pct. idet restansebeløpet da utgjorde ca. 16 pct. Kapitalregnskapet er gjort op med en utgift på kr. 5.961 brukt til innkjøp av målere.

Herredstyret godkjente det fremlagte regnskap.

Drosjekjøringen i Vestfold

Vestfold fylkes drosjeelersforenings skrivelse til Samferdselsdepartementet angående utvidelsen av drosjenes kjøreområde blev torsdag behandlet i Våle herredstyre. Forslaget går ut på å utvide området til å gjelde hele fylket. Det blev enstemmig anbefalt.

I en annen skrivelse fra drosjeelersforeningen blev plasseringen av drosjene i Vestfold kritisert. På grunn av at drosjeelers stasjoner sine biler for nær byggenes blir det for mange drosjer i byene i forhold til landsbygda. Drosjeelers som bor i Almedalen bør ha bilen sin stasjonert der.

Våle herredstyre

Herredstyret behandlet ansøkninger om statsbidrag til vannforsyningsanlegg fra Arne Bekken og Bjarne Gunnerød, Anton og Erling Sibbern, Torbjeld Meås og Gunnar Fekstad, Ole Grøteig og Jonsrød vannverk ved Martin Sørum, Edvard Bjerke, Asbjørn Gunnerød, Lars Haugen, Finn Skåret, Harald Paulsen og Helmer Johannesen. Samtlige ansøkninger blev anbefalt innvilget.

Det forelå også en ansøknin fra enken efter en avdød velvokter om pensjon. Hun blev av herredstyret bevilget pensjon efter sin mann. Fylket og kommunen yder hver sin halvpart.

Lørdag den 11. november 1950.

Barmhjertighets-

Fortsettelse fra side 7.

Heyerdahl å få omgjort dødsdommet eller frigitte fanger.

Arbeidet for fanger i Norge og i Tyskland, hjelpen til lærerne, da de blev sendt nordpå og kom hjem, sykehusarbeidet osv. er både tiltalende og spennende lesning. Til Hovedkontorets beretning er føjet til oversikter fra de enkelte avdelinger landet rundt.

Som nevnt var overlæge Paus fra-trådt som vicepresident høsten 1940 fordi han hadde nok å gjøre. Det forhindret ham dog ikke i å arbeide videre i Røde Kors' Ånd. Herom forteller boken: «Den 15. oktober 1943 blev de første 50 studenter og 10 universitetslærere arrestert og puttet i fengslet på Bredtvedt... 14 dager efter blev lærerne og studentene sendt til Berg interneringsleir ved Tønsberg. Dr. Paus fikk nu disse fangene til nabo, og gikk straks igang med å hjelpe dem. Han bestakk den drikkefældige «chefen» på Berg med anseelige mengder brennevin og slapp inn i leiren omtrent som han vilde. Fangene fikk matpakker og andre ting smuglet inn til sig, og til og med de jødene som var i leiren fikk dr. Paus hjulpet på forskjellig vis.»

Når overlæge Paus er den eneste som nevnes i forbindelse med Berg fangeleir, skyldes det sikkert, at han representerte Røde Kors. Vi som satt lenge på Berg vet, at der også er andre vi skylder megen takknømlighet. Med fare for å glemme noen nevner jeg overlæge dr. med. Jervell, meleribestyrer Hjorthaug, dr. Tonjum, apoteker Spæren, formannen og chaufføren ved Christensens bruk, tannlæge Tollefsen og frue. Dette bare som et litet supplement til bokens beretning om Berg.

Røde Kors-boken — Barmhjertighetsfronten — er kanskje kommet noe sent. Det gir den imidlertid en særlig verd. Stort sett kan man si, at betydningen av bøkene fra okkupasjonstiden er omvendt proposisjonel med den iver folk har vist for å få den ut. De første er så ubetinget de verste. De senere er bedre. Røde Kors-boken er helt god. Men den har tatt over fem år.

Lorentz Vogt.

Tønsbergs Blad 11

Auksjon

torsdag 16. novbr.

Innbo og løsøre av alle slag, samt alle slags maskiner, kjøre- og gårdsredskaper som ønskes solgt, bes innmeldt snarest.

ADOLF TORGERSEN

Auksjonsforretning.

Farn annsvelen 7, Tønsberg
Telefon 3173.

Auksjon.

Tirsdag 14. ds. fra kl. 13 holdes auksjon i

Svenneforeningens lokale, her, over meget bra innbo og løsøre, hvorav nevnes: 1 meget bra soveværelsesmøblement med utmerk. madrasser, 1 eik spisestuemøblement, liten modell, 1 som ny og moderne sovesofa, 2 gode lenestoler, 1 eldre salongmøblement, 3 solide eik spisestuemøblemeter 1 mahogni soveværelsesmøblement, 1 bjerk salongbord på søylefot, 1 ovalt salongbord, mahogni, 1 radiobord med lampe, røkebord, spisebord, 1 buffet, 2 gyngestoler, 2 polerte bjerk armstoler, kurvstoler, 1 kaminkrak, forskj stoler, 1 rose malt sofa, benk og 1 hjørneskap, 1 schifonier, 1 gulvteppe, løpere, flere gode divaner, senger, hvorav flere spiralsenger, barrsenger, 2 kommoder, radioapparater, malrier, 1 som ny reise gramfon, 1 ikke aut. telefonapparat, 1 eltr. komfyr, eltr. varmovner, lysekroner, leselamper, glass- og stentøy, flere pyntegjenstander, messing lysestaker, 1 fag portlierer, 1 divantepe, gardiner, 1 skinnkåpe nr. 44, 1 kjørepels, garderobe, hvorav flere pene kjoler, 1 rokk, 1 armbåndsur, 1 liten kamferte-kiste m. m. m.

Kl. 14 selges 1 rockard, seletøy, 4 bildekker, 6x16, 8 autm. drikkekar, 1 som ny brenselkomfyr, 1 160 kg vekt, 1 40 kg vekt, 1 separator, 1 talje, butikkreoler, vinduer, div. håndredskaper m.m. Utstilling auksjonsdagen fra kl. 9.

BAKKES AUKSJONSFORRETNING

Skatterestansene i Våle går ned